

Archeologierapport

E. Tinellaan 6

Verslag van resultaten

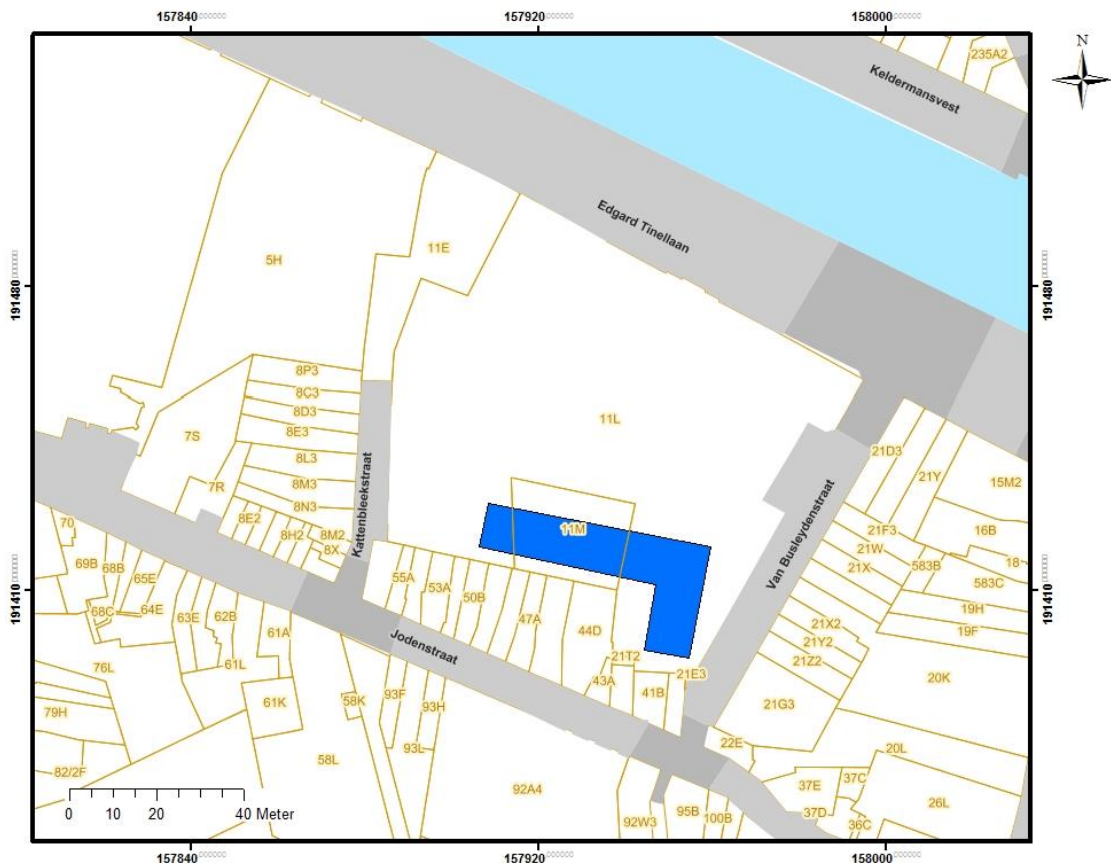
Stedelijke dienst Archeologie Mechelen
Frank Kinnaer & Liesbeth Troubleyn

Grote Markt 21, 2800 Mechelen
onthaal@mechelen.be

Beschrijving van de uitgevoerde werken

Administratieve gegevens

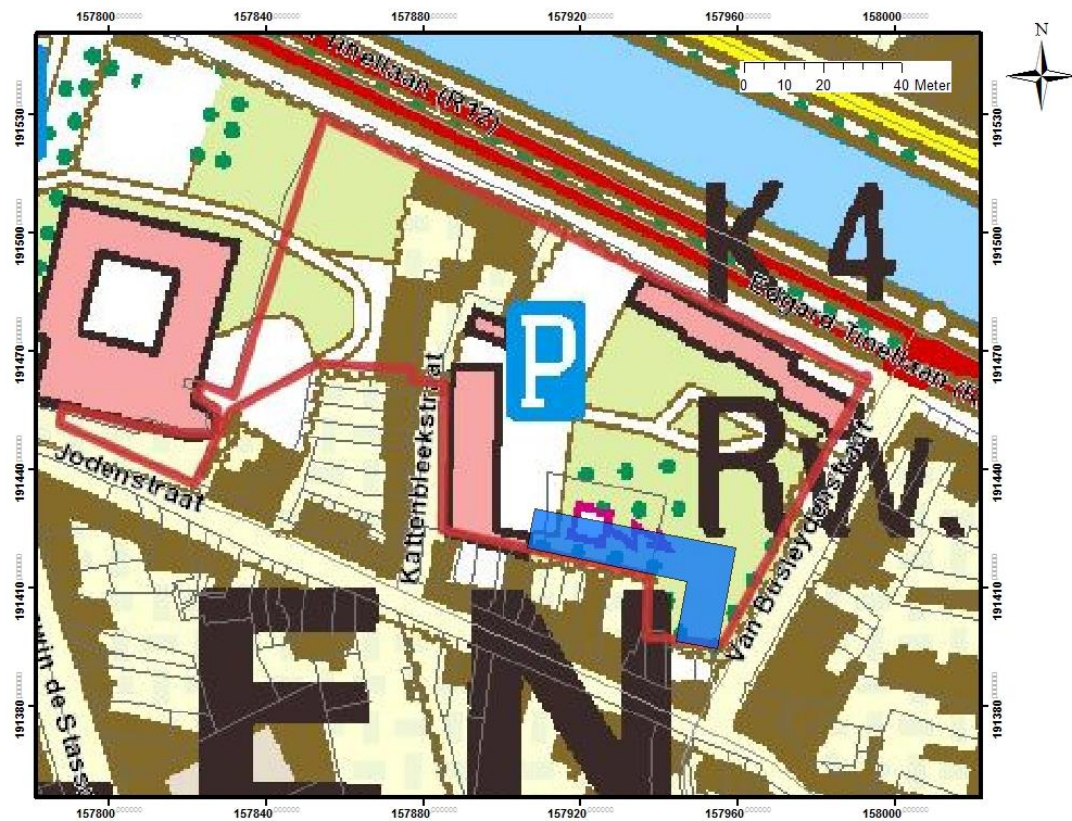
Projectcode	2017B79
Archeologienota	3863
Wettelijk depot	niet van toepassing
Erkend archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2016/00158 Liesbeth Troubleyn
Begin-en einddatum van het onderzoek	17/12/2018-11/01/2019
Initiatiefnemer	Stad Mechelen, Grote Markt 21, 2800 Mechelen
Locatiegegevens	Adres: Mechelen, Edgard Tinellaan 6 Perceel: Mechelen, afdeling 1, percelen 0011_00M_00 en 0011_00S_00
Bounding box	Punt 1 (NW): x=157908,404 ; y=191430,054 Punt 2 (ZO): x=157955,822 ; y=191394,491
Kadastergegevens	Gemeente: Mechelen Afdeling: 1 Sectie: B Percelen: 0011_L, 0011_M
Oppervlakte:	735m ²

Figuur 1: Kadasterkaart met aanduiding van het onderzochte gebied (blauw) in 2017

Figuur 2: kadasterkaart 2019 met opgegraven zone

Figuur 3: Topografische kaart met aanduiding van het onderzachte gebied (blauw)

Beschrijving van de werkwijze en opgravingsstrategie

Wijzigingen ten opzichte van het Programma van Maatregelen

Het Programma van Maatregelen ging uit van een verstoringsdiepte van 5m+TAW voor de lange vleugel en 4.75m+TAW voor de korte vleugel. Er werd een vlakdekkende opgraving gepland in drie werkputten met minimaal twee vlakken, één onder de recente ophogingslagen en één op de verstoringsdiepte.

Figuur 4: Kadasterkaart met aanduiding van de op te graven zone/zone met verschillende verstoringsdiepte volgens het Programma van Maatregelen: lange vleugel 5m+TAW, korte vleugel 4.75m+TAW (bron: GIS Stad Mechelen).

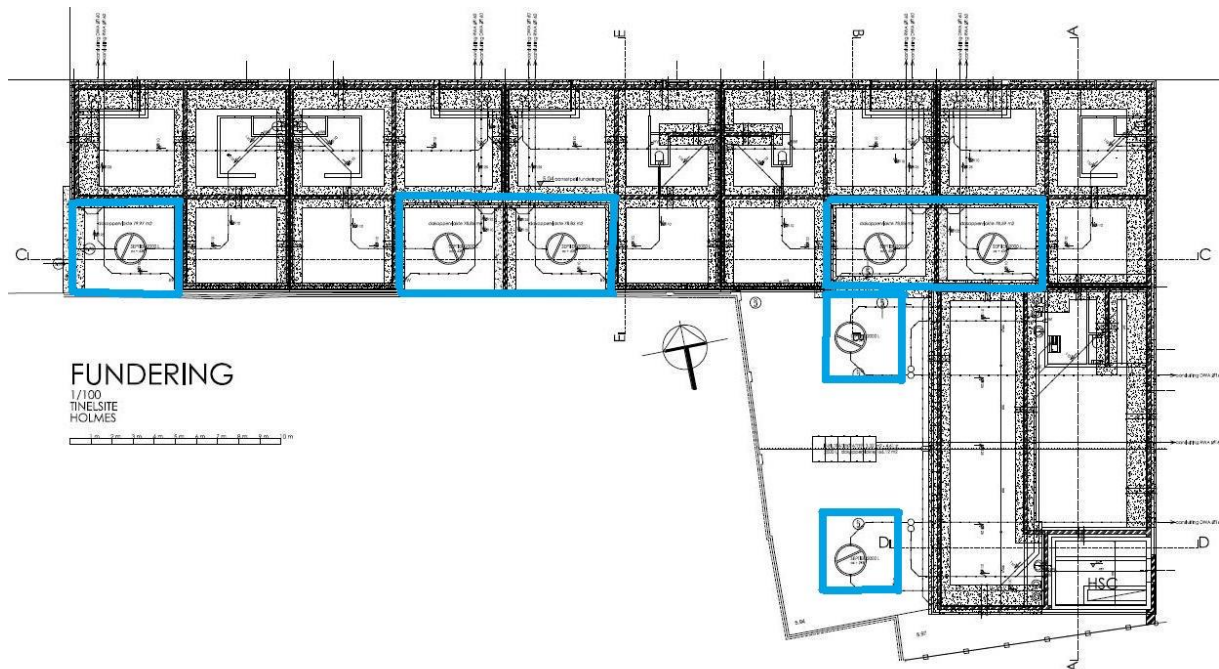
Figuur 5: Kadasterkaart met aanduiding van de op te graven zone en aanduiding van de werkputten volgens het Programma van Maatregelen.

Hier werd op drie manieren van afgeweken:

- In het westen van de op te graven zone bevond zich een tankstation van de politie, met vermoedelijk een aantal olieputten. Deze zone werd niet opgegraven. Langs de zuidelijke perceelsmuur werd bovendien minimaal twee meter buffer voorzien omwille van stabiliteitsredenen. In het zuidoosten werd reeds een electriciteitscabine gebouwd. Vanuit deze cabine en een andere cabine kortbij vertrokken kabels in de richting van de bouwwerken.
- Op 5 plaatsen werden regenwaterputten voorzien die dieper reikten dan de verstoringsdiepte die in het Programma van Maatregelen voorzien werd. Een van deze putten werd niet aangelegd omdat deze zich onder het tankstation bevond. Een tweede werd gedeeltelijk aangelegd (een gedeelte bevond zich onder de buffer naast de zuidelijke perceelsmuur). De drie andere werden aangelegd tot op de respectievelijke verstoringsdiepte (put 3) en tot op de moederbodem (putten 4 en 5).
- In werkputten 1 en 2 werd slechts één algemeen vlak aangelegd, aangezien de ophogingslagen zo dik waren dat het beoogde vlak onder de ophogingslagen samenviel met het vlak op verstoringsdiepte.

Figuur 4: Buffer langs zuidelijke perceelsmuur en tankstation

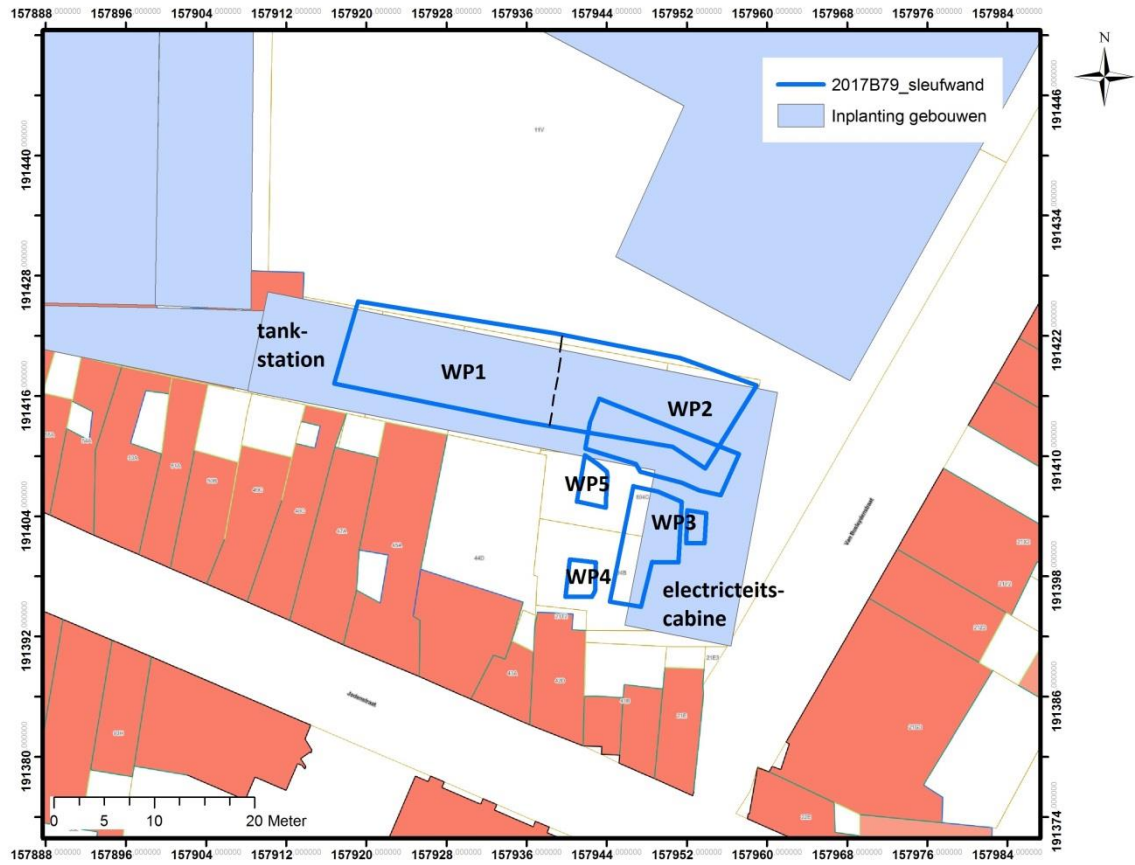
Figuur 6: Plan van de regenwaterputten (aangeduid in het blauw), met verstoringsdiepte tot +4.38m+TAW voor de waterputten in de lange vleugel en 3.95m+TAW voor de waterputten op de korte vleugel.

Figuur 7: Electriciteitscabines langs de Van Busleydenstraat

Aangelegde werkputten

Conform het Programma van Maatregelen werden drie werkputten aangelegd volgens de meetpunten die uitgezet werden door de landmeter, plus twee extra werkputten voor regenwaterputten 4 en 5. Werkput 3 werd gedeeltelijk in overlap aangelegd met werkput 2 de zone van de regenwaterputten in één keer te kunnen openleggen. Dwars over werkput 3 bevond zich een electriciteitskabel waarvan niet gegarandeerd was dat deze buiten werking was, deze heeft de aanleg van werkput 3 beïnvloed. Ook aan de oostzijde van werkput 3 bevonden zich electriciteitskabels vertrekkende vanuit de twee aanwezige electriciteitscabines.

Figuur 8: contouren van de werkputten, geprojecteerd op de nieuwe toestand

Figuur 9: Contour van de werkputten, geprojecteerd op het plan van de waterputten. Bij de uitzetting van de putten op het terrein werden de punten van de landmeter gevolgd.

Betrokken actoren

Veldwerkleider: Liesbeth Troubleyn, archeologe Stad Mechelen.

Beschrijving van de resultaten

Aanwezigheid van een archeologische site

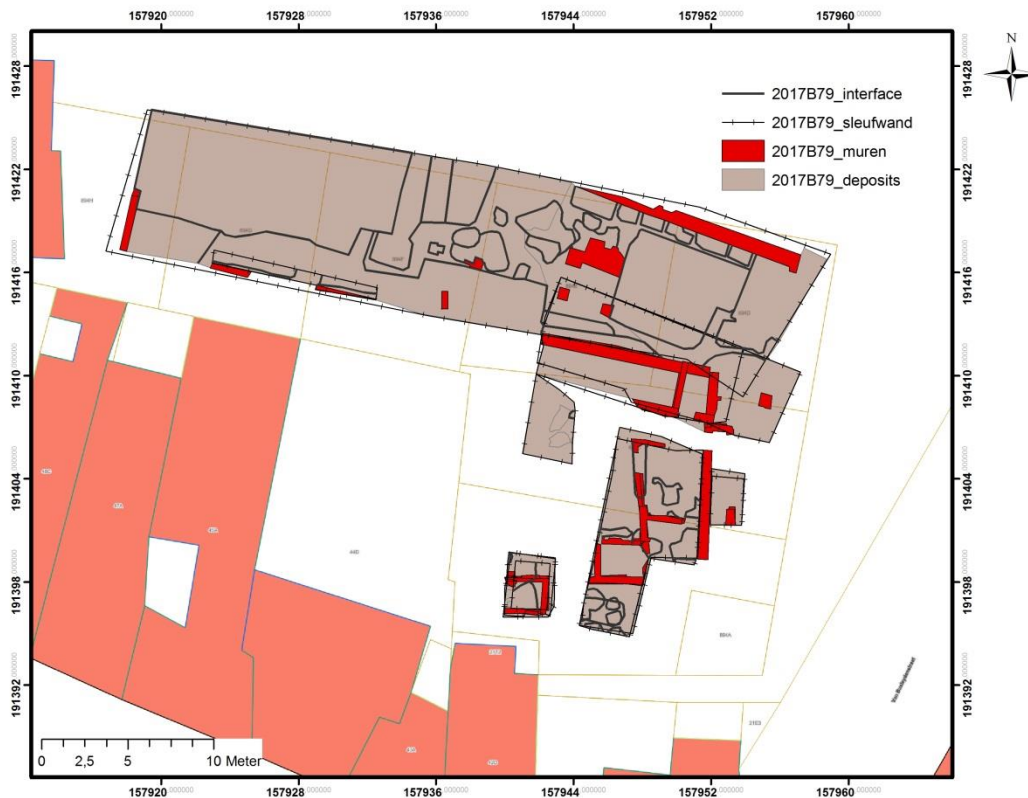
Binnen het plangebied wordt heel wat archeologisch erfgoed verwacht. Het uitgevoerde bureauonderzoek in het kader van de archeologienota 684 (indieningsnummer 2016I86) toonde aan dat binnen het plangebied van de archeologienota een archeologische site aanwezig is. De aard van deze site is zeer divers. Archiefonderzoek wees uit dat het terrein, gelegen aan de rand van het historische stadscentrum, sinds de middeleeuwen intensief gebruikt werd.

Ten oosten van de Kattenbleekstraat (tussen de Kattenbleekstraat en de F. de Merodestraat) bevonden zich vanaf 1320 lakenramen, houten staketsels waarop wollen stof opgespannen werd om deze te rekken nadat ze gekrompen was bij het vollen (vilten). In de loop van de 16de eeuw werden deze lakenramen vervangen door een bleekweide. Hier werd gewassen linnengoed gebleekt door het te drogen te leggen in de zon. Op deze bleekweide waren ook houten waterbekkens aanwezig waarvan het water gebruikt werd om het linnen nat te houden. De ligging van het plangebied vlak tegen de Jodenstraat maakt dat er potentieel bestond op het aantreffen van joodse materiële cultuur uit de middeleeuwen.

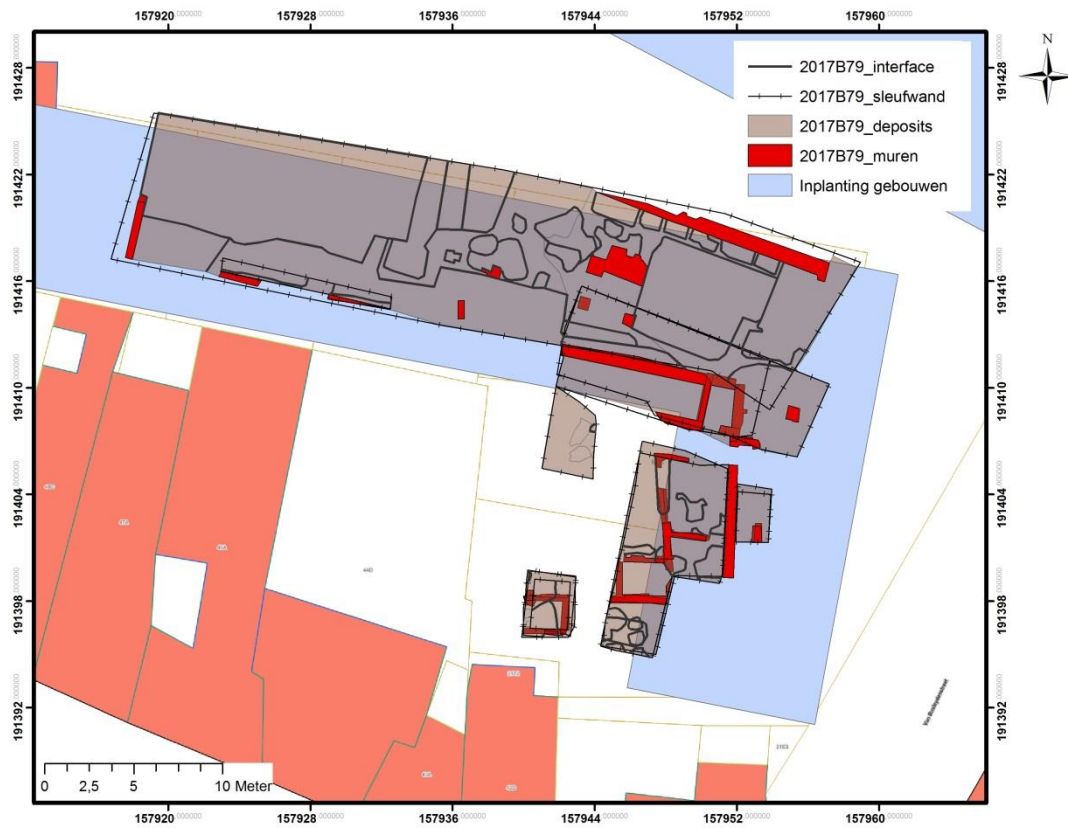
Op basis van de aangetroffen resten kan gesteld worden dat er een archeologische site aanwezig is op de locatie, maar dat deze in werkputten 1 en 2 tot op de verstoringsdiepte in redelijke slechte toestand aangetroffen werd. Onder verstoringsdiepte is de site vermoedelijk nog wel in goede staat bewaard. In werkput 3 was er minder versterking aanwezig en werd de site in betere staat aangetroffen.

Overzicht per aangelegd niveau

Vlak 1

Figuur 10: Overzicht niveau 1, projectie op kadasterkaart

Figuur 11: Overzicht niveau 1, projectie op nieuwe toestand

Figuur 12: Overzichtsfoto werkput 1 niveau 1

Figuur 13: Overzichtsfoto werkput 2 niveau 1

Figuur 14: Overzichtsfoto werkput 3 niveau 1

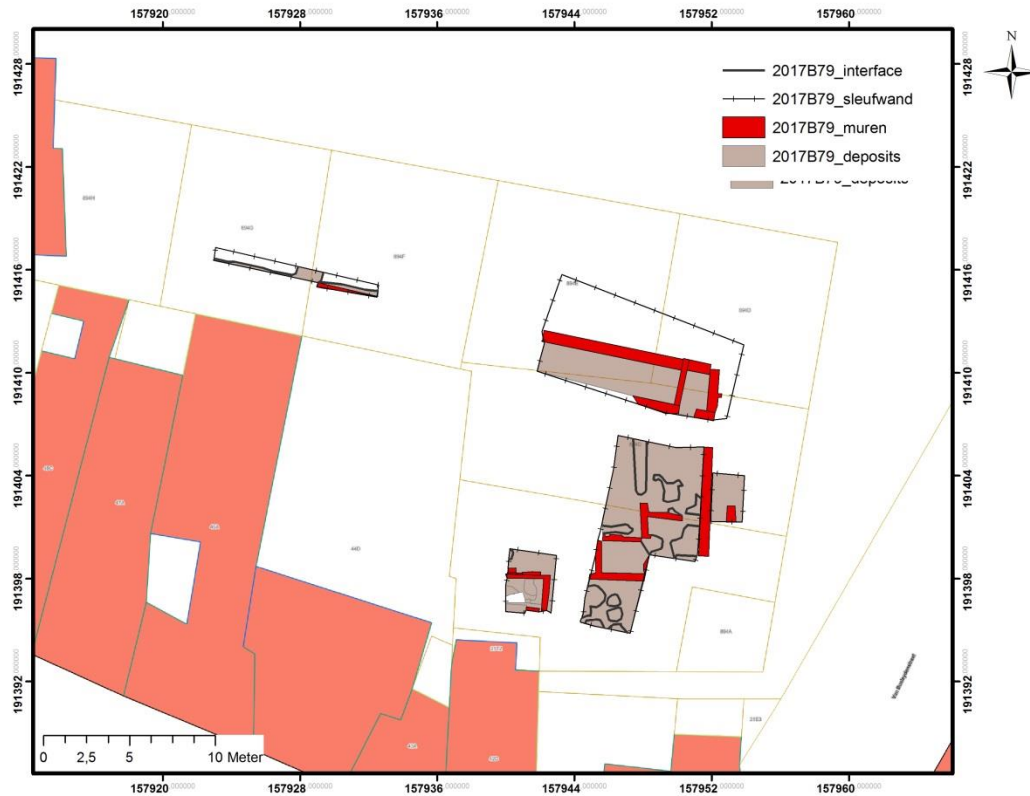

Figuur 15: Overzichtsfoto werkput 4 vlak 1

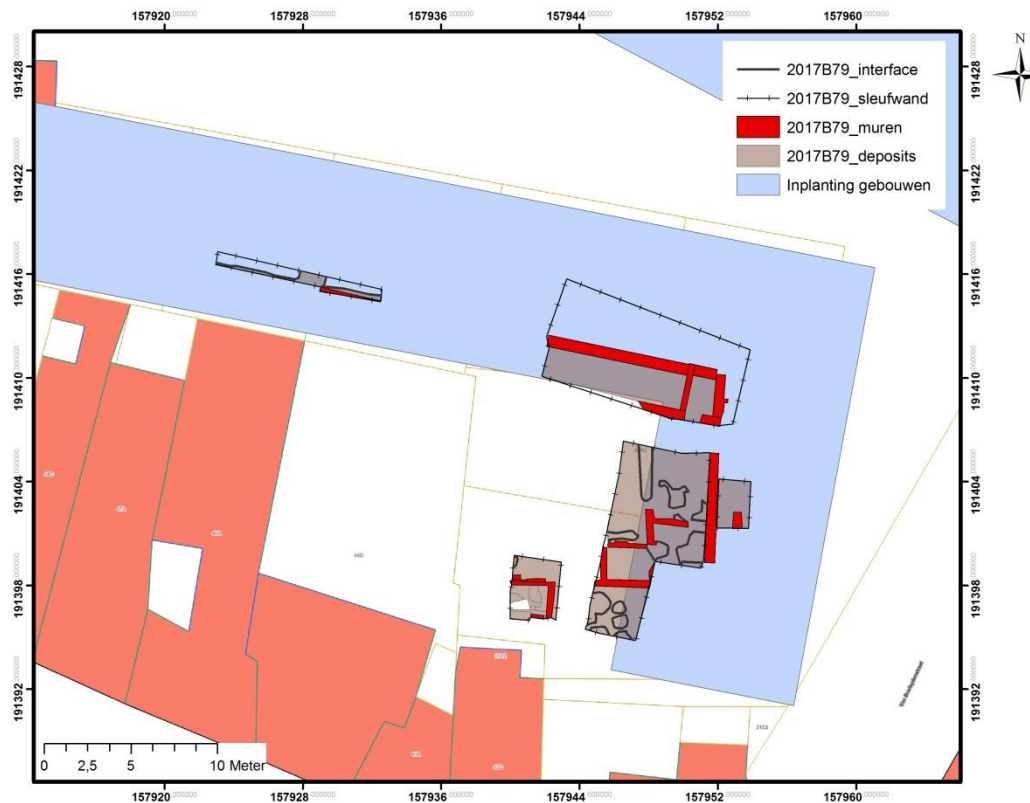

Figuur 16: Overzichtsfoto werkput 5 vlak 1

Vlak 2

Figuur 17: Overzicht vlak 2, projectie op kadasterkaart

Figuur 18: Overzicht vlak 2, projectie op nieuwe toestand

Figuur 19: Overzichtsfoto werkput 1 vlak 2 (plaatselijk)

Figuur 20: Overzichtsfoto werkput 2 vlak 2 (plaatselijk)

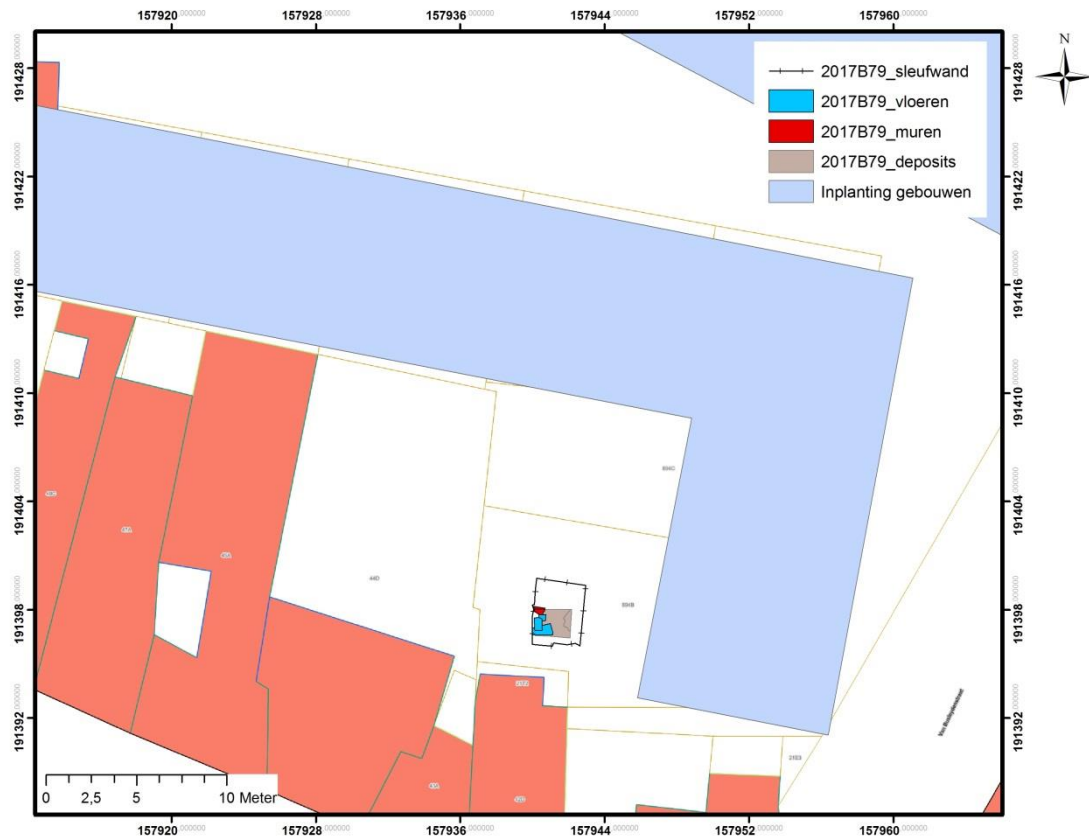
Figuur 21: Overzichtsfoto werkput 3 vlak 2 (algemeen)

Figuur 22: Overzichtsfoto werkput 4 vlak 2

Vlak 3

Figuur 23: Overzicht vlak 3, projectie op kadaster en nieuwe toestand

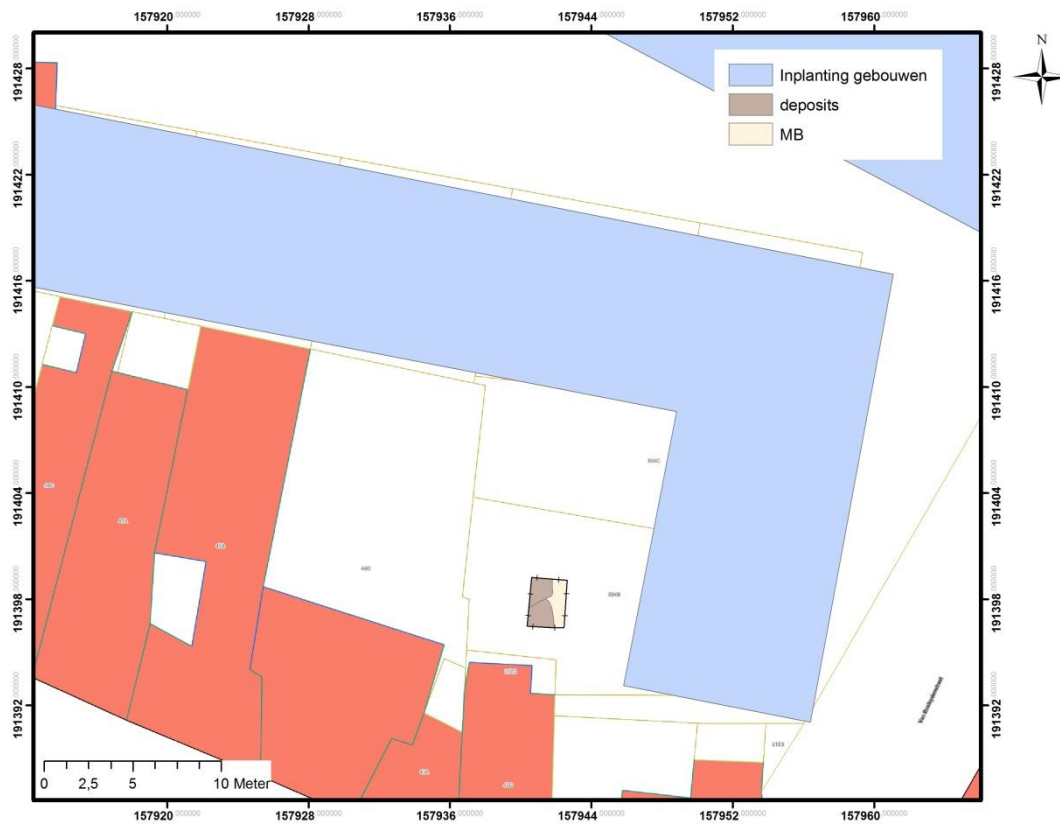
Figuur 24: Overzichtsfoto werkput 4 vlak 3

Vlak 4

Figuur 25: Overzichtsfoto werkput 4 vlak 4

Vlak 5

Figuur 26: Overzicht niveau 5, projectie op kadaster en nieuwe toestand

Figuur 27: Overzicht werkput 4 niveau 5

Niveau 1 in werkputten 1 en 2 werd aangelegd op een diepte van ca. 5m+TAW, in werkput 3 op een diepte van ca; 5.25m+TAW, in WP4 op een diepte van ca. 5.70m+TAW en in WP5 op een diepte van ca. 4.40m+TAW (rechtstreeks op de moederbodem).

Niveau 2 werd plaatselijk in WP1 aangelegd op een diepte van ca. 4.40m+TAW, in WP2 plaatselijk op een diepte van ca. 4.10m +TAW (in de vulling van een waterbekken), in WP3 op een diepte van ca. 4.75m+TAW en in WP4 op een diepte van ca. 5.45m+TAW.

Niveau 3 werd aangelegd in WP4 op een diepte van ca. 5.25m+TAW.

Niveau 4 werd aangelegd in WP4 op een diepte van ca. 5.20m+TAW (niet opgetekend, enkel gefotografeerd).

Niveau 5 werd aangelegd in WP4 op een diepte van ca. 4.08m+TAW (moederbodem).

Beschrijving van de archeologische site

De moederbodem werd aangesneden in werkputten 4 en 5 op een diepte van ca. 4.40 à 4.10m+TAW. In de moederbodem bevonden zich kuilen gevuld met zwartgrijs zand. Deze werden niet verder gecoupeerd omwille van stabiliteitsredenen. Deze kuilvullingen bevatten weinig tot geen baksteen. Vermoedelijk zijn deze kuilen van middeleeuwse oorsprong.

Figuur 28: Kuilvulling van mogelijk middeleeuwse oorsprong, gezien vanuit het oosten

Figuur 29: Kuilvullingen van mogelijk middeleeuwse oorsprong, gezien vanuit het westen

In werkputten 3 en 4 werden resten aangesneden van bebouwing die vermoedelijk uit de postmiddeleeuwse periode (nieuwe tijd?) stamt. Het gaat om een achterhuis met haard (WP4) dat goed bewaard was en mogelijke huis-en perceelsmuren (WP3), die tot op een dieper niveau afgebroken waren. Hier werden geen vloeren meer aangetroffen. Een vierkante structuur van ca. 2.4 x 1.8m met opvulling betrof mogelijk een beerput. De originele vulling bevond zich echter onder de verstoringsdiepte.

Figuur 30: Zicht op het een gedeelte van het aangetroffen achterhuis in WP4, met in het blauw aangeduid de haardwang.

Figuur 31: Zicht op de WP3 vlak 1 met in het blauw aangeduid de muren met een mogelijke datering in de nieuwe tijd

Figuur 32: Zicht op WP3 vlak 2 met in het blauw aangeduid de mogelijke beerput

Een houten waterbekken dat zich langs de zuidelijke perceelsmuur uitstrekte, dateert vermoedelijk ook uit de nieuwe tijd. De houten bekken bevond zich onder de verstoringsdiepte. Bovenop dit houten bekken werd in de loop der jaren (nieuwste tijd?) een verstening aangebracht, die wel onderzocht kon worden.

Figuur 33: Werkput 2: Zicht op de versteningsfase van het waterbekken langsheen de zuidelijke perceelsmuur

Uit de nieuwste tijd dateren vermoedelijk ook nog enkele muurresten waarvan sommige kunnen toegeschreven worden aan 19de-eeuwse perceelsmuren. Andere muren dienen nog verder geanalyseerd te worden, mogelijk behoren zij tot fabrieken uit de 19de eeuw.

Het opgravingsvlak van werkputten 1 en 2 werd zeer sterk verstoord door zeer grote puinkuilen die ook veel sintels bevatten, en nadien opgehoogd met een zeer dik pakket van hetzelfde materiaal. Vermoedelijk is dit gebeurd naar aanleiding van de bouw van de rijkswachtkazerne aan het begin van de 20ste eeuw. Tussen deze puinkuilen door werden mogelijk nog resten aangetroffen van de bleekweide uit de nieuwe tijd, het ging echter slechts om zeer beperkte oppervlaktes.

Figuur 34: Zicht op werkput 2 vlak 1, zware verstoringen in het opgravingsvlak

Figuur 35: Zicht op werkput 2 vlak 1, mogelijke restanten van de bleekweide tussen de kuilen door

Beschrijving van de verdere aanpak

Aangezien verwacht werd dat de moederbodem met middeleeuwse sporen in situ behouden ging blijven, betrof de op voorhand geformuleerde vraagstelling voornamelijk de aanleg en het functioneren van de bleekweide. Hiervan werd echter nauwelijks iets blootgelegd, afgezien van een gedeelte van het versteende waterbekken. In het zuiden (korte vleugel) werden bouwresten aangetroffen van vermoedelijk postmiddeleeuwse oorsprong, behorend tot de erven aan de Jodenstraat. Het dateren van deze resten zal de voornaamste vraagstelling vormen van de verdere uitwerking. Ook de resten uit de nieuwe tijd kunnen mogelijk nog verder geïnterpreteerd worden mits projectie op 19de –eeuwse kaarten.

Deponeren van het archeologisch ensemble

Qua afwijking ten opzichte van het Programma van Maatregelen kan vermeld worden dat er geen stalen voor macroscopisch noch microscopisch onderzoek genomen werden tijdens het onderzoek.